Kekyar⊃ Ne Kaa Lee Soso-⊃

KEKYARO NE KAA LEE SOSO-O

"KEKYARO NE KAA LEE SOSO-O" gye Abwaresenwore-ro nkero nkero ne n ya lee abce ne baa taa bo tii abce-se ne n gye ngyingyi ngyingyi lee Abwaresenwore-o kebegya kemaaro. Mo e koore a n gyi feye Abwaresenwore-o fonfon e gye wore timaa ne o kaapo abwareseno damenanse-o.

Wuribware asen aa "lee soso nee" ne kasentin-se a kya asese ne akon na burifo de bamo bo lee kitimaa kowaa se-2 r2. Sese ya nu mò eyee ne oo kine eboye, ne oo tee ane nyanpe Yeesuu Kristoo feye o bo kyena mò kakpono-ro, ne oo taa mò kakpono peee bo koore ane nyanpe Yeesuu Kristoo gyi feye mò okoorepo, ang nyanpe e lee mò eyee a o bo kaapo mò na o ba mò fonfon kakatogyi na kayeeyuri-o bo waa okooregyipo-o kakpono-ro. Mo fonfon a nu amo ako kasu 1937-ro, ne lee nfen bo fo ndoo mo a ane nyanpe-a kano konko-o mon tee ten no. Fo e mon tee taa fo eyee bo saa mò feye fo okoorepo na fo nyanpe, amo feraa mo e towe mo e gywii fo feye fo waa anen mbe--Watson Goodman (1920-2002) yomo.

The New Testament portions are taken from the Chumburung New Testament. ©1988 International Bible Society, and ©1988 Ghana Institute of Linguistics, Literacy and Bible Translation, P.O. Box 378, Tamale, Ghana and are used with permission.

WURIBWARE A KEKPA-O

Amaa Wuribware a kaapo anen ne o kpa ane asen bweeto-o, a lee feye oo sa ne Yeesuu a bo wu sa ane san ne ane gye aboyewaapo-o. —Roma 5:8

Amo a saŋ kake koŋko a bo gyi Wuribware-a-kya-ane -yowe a ateese-o, Yeesuu a nyi feye mò saŋ-o a fo feye o lee kaye mo-ro yo mò se ase-o. Oo kpa mò agyasepo-o aseŋ saŋ kemaa, a lee feye bo gye mò foŋfoŋ asese kaye mo-ro. Ne mbeyomo o ba a o bo kaapo bamo aneŋ ne o kpa bamo bweeto-o.

-Yohanee 13:1

Na Yeesuu Kristoo ng o gyg oygrgropo kasentin, ng Wuribwarg a gyg nkpcc kyinni mò lee lowi-ro, ng oo sa ng oo kii kaye mo-ro awure pccc owure-o, yure mong na bo sa mong kayegyuri. Mon' sa a ang kyoro Yeesuu Kristoo ng mò a kpa ang asen-o se-o na angn ng oo wu sa ang, ng mò mbogya a weg swegrg-o se-o, oo lee ang sa mò gygg fgyc ang nya kgdabe na wuraa fgyc awure.

-Aleebokaapoto 1:5

"A kaapo feye Wuribware a kpa kaye-ro asese kebaŋse-o se, ne oo taa mò gyi koŋko wore kpeŋ ne o de-o sa ane feye okemaa ne o koore mò a o gyi-o maa wu, amaa o nya ηkpa na kukyure ne a moŋ de kεε-o.'' —Yohanee 3:16

— Y ohanee 3:16

ANED NE YEESUU GYE WURIBWARE-O

Kasentin mo ne kaa dee kweero-o, ne mbeyomo ane a nu kamo kaase-o, kyo bweeto. Amo e gye feye mò a lee mò eyee feye sese dimaadi-o bo kaapo ane. Ne Wuribware a kufwiine timaa-o a kaapo anen ne oo pre Wuribware-o. Ne Wuribware mboo-o a nu mò. Ne kaye-ro asese a nu mò asen ne baa towe-o, ne baa koore mò gyi. Ne lalalowe-o oo kinni ya kyena mò kedabe-o-ro Wuribware se. —1 Timotii 3:16

Pwee ne Wuribware a dee twee kaye-o, Abwaresen kyo o bo-ro. Abwaresen-o na Wuribware i te. Abwaresen-o na Wuribware gye kokonko. To, ne Abwaresen-o a bo kii nyinkpase, ne oo kyena ane ase kafonfwee. Ne ane a nu mo wuraa na mo kedabe ne a kaapo ane feye mo e gye Wuribware mo gyi konko kpen-o. —Yohanee 1:1 na 14

Amo pecc a waa nee na keto ne Wuribware a sa ne mò akyaamee-o oko a kyoree waa abwaresen wore-o-ro-o nya waa kasentiŋ feyε, "Kabregyii e nya kame na ɔ kowe ɔnyare, na bo tee mò ε Imanuwel," kaase e kaapo feyε "Wuribware bo ane ase." — Matiyo 1:22, 23

Ne Yeesuu a lee kanɔ feyɛ, "Filipo, lee kededaadedaa ne mo aa mone pɛɛɛ a kyena-ɔ. Fo saŋ fo moŋ nyi mo aaa? Okemaa ne oo ŋu mo-ɔ, oo ŋu n se nee. Ne emene se ne fo yɛ ŋ kaapo mone n se? Fo e kɔɔre fo i gyi feyɛ mo aa n se gye kokoŋko, bɛɛɛ? Abwareseŋ ne mo a tɔwe gywii mone-ɔ moŋ lee mo ase nee. Aa lee n se ne ɔ bo mo ase-ɔ ase nee. N se bo mo ase nee ɔ waa mò fɔŋfɔŋ kusuŋ. —Yohanee 14:9, 10

YEESUU, WURIBWARE MÒ GYI-O Ne okemaa mo ne o towe lamaŋ-no feye Yeesuu gye Wuribware mò gyi-o nee-o, mò aa Wuribware te abcc ase. —1 Yohanee 4:15

Ne Wuribware kaboo-o mo ye, "Wuribware a kufwiiŋe timaa-o e ywee fo se, na Nyiŋkpeŋ-kyoŋ-ato-peze a keyaaleŋ-o sii fo se. Amose-o fo kayaagyi-o ba tee mò e kayaagyi timaa, Wuribware mò gyi-o." —Lukas 1:35

Peetroo saŋ ɔ sa seŋsa-ɔ, ne kowore toresese kuyayu a lee soso bo dɔŋŋɔ bamo se. Ne bore ko a lee kowore-o-ro towe feye, "Kee mo gyi timaa ne mo e kpa mo asen bweeto, ne mo akato a gyi mo se-o. Mon' nu mo asen." —Matiyo 17:5

Ne onyare amo a lee kano feye, "Mo nyaŋpe, kaapo mo onyare mò gyi-o na ŋ nya koore mò gyi." Ne Yeesuu a towe gywii mò feye, "Fo a kyo ŋu mò mo e gye mò ne fo aa mò e sa seŋsa mbeyomo." —Yohanee 9:36, 37

Kristoo ng ɔ bo kii sesɛ dimaadi-o e gye ne o de Wuribware a daa-ɔ pɛɛɛ. —Kolosii 2:9

YEESUU E TOWE O GYWII ANE MQ NE OGYE-O

Ne Yeesuu a lee kano feye, "Mone a lee kaye mo-ro nee. Amaa m feraa, mon lee kaye mo-ro nee." Ne Yeesuu a lee kano feye, "Mo i gyi mone kasentin feye mo e gye ne n kyo n gye pwee ne baa dee kowe Abraham." —Yohanee 8:23 na 58

Ne okyee-o a towe gywii mò feye, "D nyi feye, Masiya ne ba tee e Kristoo-o e ba. Mò ya ba, o towe keto kemaa a o gywii ane." Ne Yeesuu a lee kano feye, "Mo e gye mò mo e sa seŋsa fo ase-o." —Yohanee 4:25, 26

Ne Yeesuu a towe gywii bamo feye, "Mo

e gye ateese ne a sa ηkpa na kukyure amo-ɔ. Əkemaa ne ɔ ba mo ase-ɔ, akoŋ maa nya mò pεεε. Ne ɔkemaa ne ɔ kɔɔre mo a o gyio, burufo maa nya mò pεεε." —Yohanee 6:35

Ne Yeesuu a kya se towe feye, "To, mone e tee mo ε okaapopo na mone nyaŋpe. A bware feye mone a tee mo aneŋ, a lee feye n gye aneŋ kaseŋtiŋ-no nee." —Yohanee 13:13

AKPEN EYEETƏ KO NE YEESUU A WAA-Ə

Ne o ye asese-o kyena efa se sweere mfen. Ne oo taa ibodobodoo inuu-o na nkingyi nnyo-o waa mò asaree-ro, ne oo deere soso, ne oo sa Wuribware anse. Ne nkee oo tennero bo sa mò agyasepo-o, ne baa ke-ro sa asese-o peee. Bamo peee a gyi bodobodoo-o kpone, ne baa wo nkingyi-o kpone. Ne nkee mò agyasepo-o a taa ake kudu anyo swii bodobodoo na nkingyi mpupuriasee ne n ya san-o bo boro. Akyee na nyaagyi ne baa gyi ateese-o e mon tii si, anyare-o wore bo nkpen nnuu. —Matiyo 14:19-21

Ne Simon ye, "Mo nyanpe, ane a waa kusun kanye-o pece, ane mo ane mon kra seye. Amaa fo e ye anen feraa, mo e twee asawu a n waa-ro." Ne baa twee asawu-o waa-ro. Ne baa kra ŋkiŋgyi bweetə, haree asawu-o e kpa a a kyaye-rə. —Lukas 5:5, 6

Amo atenapo anyo ko te kpa kce. Bamo a nu feye Yeesuu e gye ne o kyon kpa amo seo, ne baa lee ba feero ba tee mo feye, "Ane nyanpe, Deefid mo nana, nu ane ewee." Ne Yeesuu ... ye, "Nteto ne mone e kpa feye n waa sa mone?" Ne bo ye, "Ane nyanpe, ane e kpa feye fo sa a ane akato bunni nee." Ne Yeesuu a nu bamo ewee, ne oo daboro bamo akato. Puri amo-ro mfen ne bamo akato a bunni. Ne baa gya mo se. —Matiyo 20:30 na 32-34

YEESUU KRISTO GYE OTWEPO NA NYAMPE

Mò sẹ nẹ Wuribwarẹ a bọro twẹẹ kẹto kẹmaa nẹ anẹ kẹẹ-o na kẹto kẹmaa nẹ anẹ mọŋ kẹẹ-o nẹ kẹ bọ sọsọ na kaasẹ-o. Wuribwarẹ mboo nẹ oo sa bamọ kẹyaalẹŋ ẹwọrẹsẹ ewọrẹsẹ-o gbaa, mò sẹ nẹ Wuribwarẹ a bọro twẹẹ bamọ. Kasẹŋtiŋ si mò sẹ nẹ Wuribwarẹ a bọro twẹẹ kẹto kẹmaa, nẹ oo taa amọ pɛɛɛ bọ sa mò. —Kolosii 1:16

Mò sẹ nẹ Wuribwarẹ a waa kẹtɔ kẹmaa bọ bọrɔ. Kẹtɔ kẹmaa nẹ Wuribwarẹ a twẹẹ-ɔ mọŋ kwayẹ mò sẹ. —Yohanee 1:3 "Na bamo pece faa-ro towe feye Yeesuu Kristoo e gye bamo nyaŋpe. Na bo kyoro mò se Wuribware." —Filipii 2:11

Wuribware ... Amaa ndoo a nke mo-ro ne kaye a to-ro egye kee-o feraa, Wuribware a bo boro mò gyi Yeesuu si sa sensa gywii ane. Anen ne kilin ko kaase e kaapo feye, "Mò ne Wuribware a boro se bo twee kaye. Mò ne Wuribware a lee feye lalalowe-o o taa ato peee mo a o bo booro." —Heebrii 1:1, 2

Ne Peetroo a towe bo gye kee feye, "Amosese-o, mone Isireelii awuye nu feye Yeesuu mo ne baa da mo bo meraa kiyii kpareabee-ro se-o e gye mo ne Wuribware a lee feye mo e gye Kristoo, ne o kii okemaa mo nyanpe-o." —Asun 2:36

Aneŋ se ne Kristoo a wu. Oo wu nee ne ɔɔ bee kyiŋŋi lee lowi-ro na ɔ nya kii bamo ne baa wu-o na bamo ne bo saŋ bo te-o bamo nyaŋpe. —Roma 14:9

YEESUU KRISTO GYE ANE PEEE OSEDGYIPO

Amose-o, ne nkee nteto se ne fo e poro bece fo i trasii fo kosobee-o nee? Du feye ane pɛɛɛ e ye̞re Wuribware akatɔ-rɔ mò sẹŋgyikpa-ɔ. —Roma 14:10

Dkee feraa mo e taa Wuribware na Kristoo Yeesuu ne mo ya ba kaye mo-ro a o bo gyi kuwure o gyi bamo ne baa wu-o na bamo ne bo kee-o asen feye bo yere asen mo ne mo a towe gywii fo-o-ro kenken.

-2 Timotii 4:1

Ne Yeesuu a kaapo mò agyasepo-o ato bo gye kee feye, "Kake nsi ne mo, onyare mò gyi-o, e lee soso na m bo gyi kuwure-o, mo aa Wuribware a mboo-o e ba na n kyena mo kawuregya dabe-o se. Na kaye-ro asese peee gyaŋŋe mo akato-ro. Mfeŋ ne mo i ke bamo-ro ntuŋ ŋnyo, feye aneŋ ne mbo odeeresepo i lee esanne kokwee, ne o lee eteere mo kokwee-o." —Matiyo 25:31, 32

"N se fonfon maa gyi asen o bu oko kepo, amaa oo sa mo kpa na keyaalen feye mo e gye ne m bo gyi asen na m bu kepo."

-Yohanee 5:22

Amose-o anen dee ne asen timaa ne mo e towe-o e kaapo feye keto e waa kake nsi ne Wuribware e boro Yeesuu Kristoo si na o bo gyi keto ne ke bo asese peee mfeere-ro asen-o nee. —Roma 2:16

YEESUU WORE SE NE ANE E NYA KEMOROWE

N du nee feye kibunogyi-o. Okemaa ne o boro mo se a o lwee-ro-o maa fo, o lwee-ro a o lee na o nya gyikpa timaa. —Yohanee 10:9

Ne Yeesuu a beŋŋaa mò feyɛ, "Mo-ɔ mo e gye kpa amo. Mo e gye ne ŋ kaapo ɔko kaseŋtiŋ a kpa ne ɔ borɔ se na ɔ nya nya ŋkpa na kukyure ne a moŋ de kɛɛ-ɔ. Aneŋ se-ɔ, ɔko maa taare a ɔ yɔ n se ase, amɔ ɔ borɔ mo se pwɛɛ." —Yohanee 14:6

"Amosese ne mo a towe gywii mone feye mone eboye i sii mone se na mon' taa bo wu. Mone e mon koore gyi feye mo e gye ne n gye feraa, mone eboye i sii mone se na mon' taa bo wu." —Yohanee 8:24

Mfaanεε ng ɔɔ waa kgtɔ kgmaa ng a tiri fgyε ɔ waa na o kii sgsε ng o bware fgyε mò g gyg ng ɔ morɔwg bamo ng bo gya mò kanɔ sg-ɔ nsu pεεε-ɔ. —Heebrii 5:9

Anen dee Wuribware bee o ye sese ko mon kwee, ne oko kwee, a lee feye o tee okemaa ne o koore Yeesuu Kristoo a o gyi-o feye sese timaa. N gye atanne ne oo koore bo lee ane ase pwee ne oo dee waa amo. Amaa anen ne oo nu ane ewee-o se ne oo sa ne Yeesuu Kristoo fonfon a kii oko ne oo morowe ane ne oo sa ne ane a nya ane eyee lee eboye-ro-o. —Roma 3:23, 24

"Okemaa mon bo kaye mo-ro ne Wuribware a sa elen a o taare morowe sese, amo Yeesuu wore kpen. Mò wore e gye ane pece mo omorowepo." —Asun 4:12

YEESUU WORE SE NE ANE E NYA KEMOROWE

Wuribware e gye ne oo sa ne mone a tii Kristoo kokowebee se. Amose ne ane Kristoo awuye ase keto ne Kristoo a waa sa ane-o e kaapo anen ne Wuribware a kanyiasen-o mo du-o. Bo lee feye oo waa ane asese timaa, ne oo lee ane sa mo eyee, ne oo koore ane, ne ane a nya ane eyee. —1 Korintoo 1:30

Yeesuu Kristoo mo dee ya taa mo eyee bo sa ane, ne oo taa mo lowi-o bo koore ane. Mfaanee ne oo lee ane lee boye kakyena-ro, ne oo sa ne ane a kii mo fonfon asese. Ne nkee o kpa feye o sa a ane nkpono fwiiri, na ane akato pee feye ane e waa kedamenanse. —Tiitus 2:14 Amo ya ba anen feraa, mone e ba kakatogyi a mon' bo sa ane se Wuribware anse, a lee feye oo sa ne mone a fo feye mon' yo mò ase. Na mon' ya nya ato timaa ne oo taa bo beya na o bo sa mò asese mfen ne mò kelanne-ro e lanne-ro-o. A lee feye keto ne oo waao e gye feye Wuribware a lee ane lee kibugyii ne ki de ane keyaalen-o-ro, ne oo sa ne ane a tii mò gyi ne o kpa mò asen bweeto a kuwure-o si. Ane dee ane gye Obonsam anya nee, ne Kristoo a koore ane lee Obonsam ase, ne ane a nya ane eyee, ne oo sa ne Wuribware a taa ane eboye bo ke ane.

—Kolosii 1:12-14

"A lee feyε mo, onyare mo gyi-o, a ba a m bo deere kpa aboyewaapo nee na m morowe bamo." — Lukas 19:10

YEESUU MBOGYA KE BO LODDO SAA ANE

Yeesuu a wu, ne mò mbogya a wee sweere-o se-o, ne Wuribware a tee ane feyc asesc timaa. Yeesuu a waa amo se-o, amo kukuŋ feraa ne o maa taare a o kuŋ ane na Wuribware duŋ maa fwii ane se aaa?

—Roma 5:9

Kristoo a wu-o sẹ, nẹ Wuribwarẹ a taarẹ ba Kristoo mbogya bo koorẹ anẹ lẹẹ Obonsam asarẹẹ-ro, nẹ anẹ a nya anẹ ẹyẹẹ. Mfaanɛɛ a kpa-o sẹ nẹ oo boro taa anẹ ẹboyẹ bo ke anẹ. Amo pɛɛɛ ẹ kaapo anẹŋ nẹ mò ŋyure nẹ oo sa anẹ-o kyo bwẹẹto nẹẹ. —Ifisus 1:7

"Mo mbogya ne n twiiri a ŋ wee na Wuribware nya taa asese bweeto eboye bo ke bamo-o nee. Mo mbogya ne n tii Wuribware na asese mboŋto-ro a etaŋ popwee a kano-o nee." —Matiyo 26:28

Mone nyi keto mumwii ne oo bo koore mone lee kakyena boye ne mone adedaapo-o a kyena-ro, ne mone a bo lwee-ro-o. A mon gye ato ko ne a taare a a nyera feye atanne pipee beee sereba-o. Amaa Yeesuu Kristoo a mbogya-o ne oo bo koore mone, a lee feye o du nee feye kasannegyii ne ka mon de elo ko mo kayowore se ton kemaa, ne mo mbogya de tono bweeto-o. —1 Peetroo 1:18, 19

Amaa ane ya waa itimaa, a du nee feye ane a te kelaŋŋe-ro-ro-o, feye aneŋ ne Wuribware te kelaŋŋe-rɔ-rɔ-ɔ. Na ane ya waa itimaa, a kaapo nee feye ane aa ane beeko-ana Kristoo awuye a waa koŋko na Yeesuu mbogya ne ŋ ya twiiri wee sweere saŋ ne oo wu-o dee kpee ane boye kemaa lee ane se. —1 Yohanee 1:7

Kee keto ne amo e waa-o, saŋboto Kristoo a mbogya-o, a lee feye mmo feraa n taare a ŋ kpee ane ŋkpono-ro lee ane asuŋ boye ne a yaa ane mfeŋ ne kesebogyiiri maa lowe-o, na ane nya taare bo suŋ Wuribware ne o te-o. Bo lee feye Kristoo ne o moŋ de eboye-o a boro Wuribware a kufwiiŋe timaa-o ne mò wore kpeŋ te nsu peee-o se nee ba mò eyee bo loŋŋo Wuribware.

-Heebrii 9:14

NKPA KĒ NYA BO LĒĒ YEESUU KOKOORĒGYI-RO

Oo su ane se bweeto nee se, saŋ ne ane a koore Kristoo gyi-o, ne oo morowe ane. Ane kokoore mò gyi-o gbaa maa lee ane foŋfoŋ keyaaleŋ se. Wuribware e gye ne o sa ne ane e koore ane i gyi. Amose-o n gye asuŋ timaa ne ane a waa-o se ne oo morowe ane. A dee a gye anen nee weetee boko e taare a bo kaapo bamo eyee. —Ifisus 2:8, 9

Aneŋ ne ane e kəəre Kristoo ane i gyi-o si ne Wuribware a tee ane feye asese timaa. Amosese-ə ne ane nyaŋpe Yeesuu Kristoo a baa kayeeyuri ane aa Wuribware keboŋtərə. —Roma 5:1

"Fo aa fo loŋ-no awuye ya koore ane nyaŋpe Yeesuu Kristoo gyi, Wuribware e morowe mone." —Ay. Ay. As. 16:31b

A lee feye Wuribware mò gyi kemaa de mò keyaaleŋ ɔ kɔ o gyi kaye-rɔ aseŋ bɔye se. Amaa ane keyaaleŋ ne ane de-o mɔ a lee ane kokɔɔregyi ase. —1 Yohanee 5:4

Ne baa bise mò feye, "Kusuŋ mo ne ane waa na ke pre Wuribware?" Ne Yeesuu a lee kano feye, "Kusuŋ ne Wuribware e kpa feye mon' waa-o e gye feye mon' koore mò ne oo suŋ mò bo kyoŋwe-o gyi." —Yohanee 6:28, 29

Amaa mo a kyoree amo n<u>ee</u> a mon' dee

koore gyi feye Yeesuu e gye Kristoo-o, Wu-

ribware mò gyi-o, na bo lee mone kokoore mò gyi si na mò keyaalen se, mon' dee nya nkpa na kukyure ne a mon de kee-o. —Yohanee 20:31

WURIBWARE KO DU ANE EWEE

Mon'sa a ane kyorɔ Wuribware ane nyaŋpe Yeesuu Kristoo mò se a lee feyε ɔ gye ewεεŋupo, ne ɔ sa ane kakponɔkya-ɔ. —2 Korintoo 1:3

N gye sa ne ane a waa ato timaa ko se nee ne oo morowe ane, amaa anen ne o kpa ane asen-o se ne oo waa anen, ne oo ba mò kufwiine timaa-o bo kpεε ane nkpono-ro nee, ne oo bee kowe ane, ne oo waa ane asese popwεε. —Tiitus 3:5

"Mon' loŋ esebo. Mo, onyare mò gyi-o, a ba a m bo deere kpa eboye awaapo nee na m morowe bamo. N taa feye oko de esanne kerafa, ne o deere bamo se efa-ro-o, ne bamo oko ya fo, emene ne sese-o e waa? Mo e koore a n gyi feye o yowe esanne adukpanoo na ekpanoo ne baa saŋ-o a bo bo sii oko ase nee, na o ya buwi kpa okoŋko-o bo fo saŋ ne o ŋu mò-o. Kaseŋtiŋ si mò ya ŋu mò, mò akato i gyi sanne konko amo se a o kyon adukpanoo na ekpanoo ne bo mon fo-o. Bece mo e ba ayeba nee eee? Anen dee ne Wuribware mone se ne o bo soso-o maa kpa feye nyaagyi ngyingyii mo oko fo."

-Matiyo 18:11-14

Bo lee anen ne Yeesuu e gye anen a olonnopo mo-o se, kufu mon de ane feye ane yo "Nyinkpen-Bware-ne-o-su-ato-peee-se-o" ase. Mon' sa a ane yo mò ase na o nya su ane se, na o kya ane-ro, na ane nya keto kemaa ne ki tiri ane-o. —Heebrii 4:16

WURIBWARE E TEE ANE FEYE ANE BA MÒ ASE

Wuribware a kufwiiŋe-o na kasannegyii a okofo ne o yere bo sa asoree awuye peee-o e kore Yeesuu feye o ba. Okemaa ne o gya keto kemaa ne mo a kyoree bo beya-o kore mò feye o ba. A lee feye Yeesuu feraa ye, "Okemaa ne burufo de mò-o ba mo ase. Mo i ke okemaa ne o kpa-o nkyu ne n sa ŋkpa na kukyure ne a moŋ de kee-o."

-Aleebokaapoto 22:17

Ngyaŋŋe-o kake lalalowe ne ka gye kake dabe-o, ne Yeesuu a kyuwi-ro, ne oo towe keŋkeŋ feyε, "Okemaa ne burufo de mò-ɔ, ɔ ba mo ase bo nuu nkyu." — Yohanee 7:37

Saŋ nẹ Yeesuu a ŋu na ba waa anẹŋ-ɔ, a moŋ waa mò konẹ. Nẹ ɔɔ towẹ gywii mò agyasẹpo-ɔ fẹyɛ, "Monẹ ma gya ŋyaagyi-o. Mon' sa a bo ba mo asẹ, bo lẹẹ fẹyɛ anẹŋ a ŋyaagyi mo na bamo nẹ bo du fẹyɛ bamo mo-ɔ ẹ gyẹ nẹ bo tii Wuribwarẹ a kuwure-o si." — Maak 10:14

Amosese-o ane yere Kristoo ayaa-ro nee. A du nee feye Wuribware a bo ane se o kore mone-o. Amosese-o, ane yere Kristoo ayaaro ane e kore mone feye mone aa Wuribware waa kano. —2 Korintoo 5:20

A lee feye Wuribware e gye ne oo morowe ane, ne oo tee ane feye ane bo kyena neenee sa mò. N gye sa ne ane a waa keto timaa ko sa mò nee ne oo waa amo sa ane, amaa oo kyo fa amo mfeere nee feye o morowe ane. Kasentin si pwee gbaa ne oo dee twee kaye mo-o, Kristoo Yeesuu si ne oo yere bo morowe ane. -2 Timotii 1:9

Ne Yeesuu a towe bo gye kee feye, "Ekpa ne mone gya se mbeyomo-o bo leŋ aaa? Ekpa ne mo e kaapo-o feraa moŋ bo leŋ. Amose-o ne ŋ yɛ mone okemaa ne oo kpone o so tosoro dwiidwiise-o, ba mo ase na o nya bo sowe kyure.'' —Matiyo 11:28

NGYE ASESE PEEE E GYE WURIBWARE MQ GYI-ANA

Bamo ne Wuribware a kufwiiŋe-o gya bamo kamee-o peee gye Wuribware mo gyiana nee. Mbeyomo-o, haree Wuribware a kufwiiŋe-o a bo mone-o gbaa ooo, o maa sa ne mone sere mo feye anen ne kenya sere kemo nyaŋpe-o. Amaa Wuribware a kufwiiŋe-o a sa ne mone a kii Wuribware mo gyi-ana. Amose-o a lee mo se ne ane e tee Wuribware feye "Ane se."

-Roma 8:14, 15

Mfaance ne mone e taare a mon' lee eboye-ro, na oko ma taare poro mone, na mon' kii Wuribware mò gyi-ana ne bo mon de eboye, ne bamo nkpono-ro a fwiiri-o. Mone a te ndoo a kaye mo-ro a asese ne bo de mfeere boye na apoo-o-ro-o se-o, mone e gye ne mon' kra abwaresen ne a sa nkpa na kukyure ne a mon de kee-o-ro, na mon' bo kaapo anen a asese-o. —Filipii 2:15

Amosese-o, ane nyaŋpe Wuribware a towe mò wore-o kebegya koro feye, "Mo ne n gye mone nyaŋpe-o ye, mon' lee bamo-ro ba bo kyena kokwee. Mone aa keto ne ki de iyisi-o e mon kpaa seye, amo feraa mo e koore mone". Ne baa bee kyoree waa abwaresen wore-o-ro feye, "Bo-elen-o-kyonokemaa-Bware ane nyanpe ye, 'Mo i kii mone se, na mone mo mon' kii mo agyi nyanse na akyeese." —2 Korintoo 6:17, 18

Amaa bamo boko feraa a kra mò nɛɛnɛɛ, ne baa koore mò gyi, amosese-o ne oo sa bamo pɛɛɛ kpa feyɛ bo kii Wuribware mò gyiana. —Yohanee 1:12

KETO NE WURIBWARE E TOWE BO LEE KAKYENA BOYE ASUN NA NTA NE NBWEE-O SO-O

Mbeyomo keto ne ane nkpono e sa ne ane e waa-o, okemaa e taare a o nu feye a mon bo dan. Keto ne mo e towe kemo asen-o e gye kanyarekpa na kakyeekpa na kayu na kipurima na asen boye kemaa ne a tii si-o. A mon bware feye asese sun ikisi na bo ba bamo asiben bo kyo asese beec bo waa keto kemaa. Ne a bee a mon de kpa feye bo kisi abee, na bo ko, na bo ka kokwee, na bo waa kadunfwii na gyikore. A mon de kpa feye bo ko na bo tenne-ro, na bo ke abee-ro ntun si ba sa sensa ba kye abɛɛ. A mon de kpa feyɛ mone de mone kosobɛɛ-ana kikisi. A mon bware feyɛ mon' bwee na mon' gyi a mon' nuu nta bweetɔ bɛɛɛ mon' waa ketɔ kemaa ne ku du aneŋ-ɔ. Mo a kyɔ gye ŋkpɛɛ yii mone se, ne m bee mo e tɔwe feyɛ bamo ne bo te aneŋ a kakyena bɔye-ɔ-rɔ-ɔ maa nya kpa a bo tii Wuribware a kuwure-o si. —Galatiya 5:19-21

Amose-o ane ma dee gyi ateese bweeto bweeto beee ane bwee. Ane ma waa kakyeekpa na kanyarekpa beee kipurima. Ane ma kpa eko beee ane ka ane beeko-ana kokwee. Keto ne mon' waa-o e gye feye mon' sa a Kristoo nya mone se keyaalen, na mone ma lee nya fa anen ne mone e waa a mon' nya ato boye ne mone e kpa-o mfeere.

—Roma 13:13, 14

A lee feye o kii sese dabe a o bo sa Wuribware. O kisi nta kemaa. Na Wuribware a kufwiine timaa-o sa mò mò keyaalen pwee gbaa na mone dee kowe mò.

—Lukas 1:15

KASENTIN KIGYI WORE MON KYO

Yeesuu a meraa kpa se o bee o yoo, ne onyare ko a nweenan bo kpuni Yeesuu anuri, ng o ye, "Okaapopo timaa, emene ne mo e waa na ŋ nya ŋkpa na kukyure ne a moŋ de kee-o nee?" Ne Yeesuu a bise onyare-o feye, "Nteto se ne fo e tee mo ε otimaa-o nee? Oko mon bo-ro ne o gye otimaa bee bo tii Wuribware se. To, fo nyi Wuribware a mbraa-o pece mo feye oko ma moo mò beeko, oko ma waa kakyeekpa, oko ma kan ywii, oko ma ten mò beeko kano, oko ma gyi mò bεεko, na okemaa bu mò se na mò nyi." Ne onvare-o ye, "Okaapopo, den lee mo nyaagyi-ro ne mo a lee gya Wuribware a mbraa mo pece se ba bo fo ndoo." Mfen ne Yeesuu a deere onyare amo, ne mò asen a waa mò kone, ne ο yε, "Keto konko ya san fo a fo waa na fo ya wu na fo kii ato wuye Wuribware se. Amo e gye feye fo ya fe fo kapotee peee, na fo taa atanne-o sa atiripo, na fo bo gya mo se." Onyare amo a nu anen ne Yeesuu a towe-o, a mọn waa mò kone, bọ lẹẹ feye o de kapotee bweeto. Ne oo bore o yii mò loŋ-no. -Maak 10:17-22

Kotoko san ko bo-ro ne ke e kaapo feye keto ne Wuribware a towe bo lee mo gyi-o kunu si-o gye kasentin. Kemo e gye feye Wuribware a sa ane nkpa na kukyure ne a mon de kee-o. Mo gyi-o si ne oo boro sa ane ŋkpa amo. Okemaa ne Wuribware mo gyi-o bo mo kakpono-ro-o a kyo nya ŋkpa amo. Okemaa mo ne Wuribware mo gyi-o moŋ bo mo kakpono-ro-o moŋ de ŋkpa amo.

-1 Yohanee 5:11, 12

MONE MAA PEŊNA MONE EYEE

Oko ne o fa feye o taare a o penna Wuribware-o e penna mò eyee nee. Keto kemaa ne sese i dwii-o kemo dee kemo ne o nya.

-Galatiya 6:7

Mo agyi timaa, mone ma sa a oko penna mone. Mon' nu mo ase. Okemaa ne o waa keto ne ki bware-o gye sese timaa nee feye anen ne Kristoo gye sese timaa-o. Okemaa mo ne o kya se a o waa eboye-o a kaapo nee feye o gye Obonsam mo gyi nee, a lee feye Obonsam a waa eboye haree pwee ne Wuribware a dee twee kaye mo-o....

-1 Yohanee 3:7, 8

Mone mon nyi feye aboyewaapo maa taare a bo tii Wuribware a kuwure-o si aaa? Mone ma kan sa a oko penna mone asen mo se. Asese suyo ne bo maa taare a bo tii Wuribware a kuwure-o si-o e gye bamo ne ba sun ikisi-o na bamo ne ba waa kanyarekpa na kakyeekpa-o na bamo ne ba puri-o, na anyare ne ba woo abɛɛ-o, na bamo ne ba ywii-o, na bamo ne ba de nyisipee-o, na bamo ne bo gye atabweepo-o, na bamo ne ba saare asesɛ-o, na bamo ne ba penna asesɛ ba gyi bamo se-o. —1 Korintoo 6:9, 10

Okemaa ne o nu abwaresen na mò-o mò mon de amo o waa asun timaa-o e penna mò eyee nee. —Yakubu 1:22

Bo lee feyε asesε bweeto e ba na bo bo penna mone ε, 'Mo e gye Kristoo ne Wuribware a suŋ bo kyoŋwe-o.' Na bo de mo kenyare ba towe aseŋ na bo penna asese bweeto. —Matiyo 24:5

BOYE E BAA LOWI

To, sese konko ne ba tee mò e Adam-o se ne boye a yere bo ba kaye-ro. Anen se-o lowi mo a bee ba. Bo lee anen ne Adam a waa boye-o se, sese dimaadi e waa boye. Ne bo lee amo se-o, okemaa i wu. —Roma 5:12

Kayorowe boye ya nya kame, ka kowe eboye kowaa. Ne eboye kowaa ya nya kame, ke e kowe lowi. —Yakubu 1:15

Oko ne o de mò mfɛɛre bo dəŋŋə mò ayorəwetə bəye se-ə i ŋu feye Wuribware e gya mò a ə lee mò ase nsu pɛɛɛ. Amaa əko ne o de mò mfɛɛre bo dɔŋŋɔ Wuribware a kufwiiŋe-o na mò ekpa-ɔ se-ɔ e nya ŋkpa na kayeeyuri. Oko ne ɔɔ taa mò mfɛɛre bo dɔŋŋɔ ayorɔwetɔ bɔye se-ɔ i kye Wuribware nee. Sesɛ-ɔ maa bu Wuribware a mbraa-ɔ. Kaseŋtiŋ, ɔ maa taare. —Roma 8:6, 7

"'Amaa a bware feye ane gyi akato, bo lee feye a du nee feye fo tire mo a wu nee, ne mbeyomo oo bee kyinni lee lowi-ro. Oo fo nee, amaa mbeyomo mo a nu mo.'"

—Lukas 15:32

Amosese-ο mone ya waa boye, mone kakoka e gye feyε Wuribware gya mone lee mò ase nsu pεεε. —Roma 6:23a

YEESUU A KO GYI LOWI-SI

Amaa kpa ko mɔ sẹ-ɔ, kẹtɔ nẹ kẹ ẹ kaapo fẹyɛ ɔ gyẹ Wuribwarẹ mò gyi-o ẹ gyẹ fẹyɛ Wuribwarẹ a kufwiiŋe timaa-o a ba Wuribwarẹ kẹyaalẹŋ bo kyiŋŋi mò lẹẹ lowi-ro. —Roma 1:4

Mò a towe amo lowe-o, ne oo tee keŋkeŋ bo kyoŋwe feye, "Lasarus-eee! Lee kegyeraŋta-o-ro ba!" Ne olowipo-o a lee ba, oo lee na kyeefuri ŋure mò asaree na mò ayaa se, na kaprakee i ŋure mò akato se. Ne Yeesuu a towe gywii bamo feye, ''Mon' saŋŋe mò a o nare.'' –Yohanee 11:43, 44

N se e kpa mo asen, a lee feye mo a sure feye mo i wu a m bo sa asese na m bee bo kyinni lee lowi-ro. Oko maa taare a o moo mo, amo mo a sa kpa feraa. Mo a lee mo eyee feye mo i wu a m bo sa asese. N de kpa feye n wu, ne m bee n de kpa feye n kyinni lee lowi-ro, anen ne n se a towe feye n waa-o." —Yohanee 10:17, 18

Ne Yeesuu a nare ya daboro kyeŋaŋpo-o, ne bamo ne bo so-o a sii yere. Ne Yeesuu ye, "Keyaafore, koso." Ne keyaafore ne oo wuo a koso kyena, ne oo lee o sa seŋsa.... —Lukas 7:14, 15

Mo wore kpen e gye ne m bo-ro. Ikisi mon gye seye. Mo a dee wu, amaa mbeyomo n de nkpa na kukyure ne a mon de kee-o. N de lowi na akyenanpo-ro keyaalen.

-Aleebokaapoto 1:18

WURIBWARE A MBRAA-O

"Okaapopo, mbraa-o peee-ro mmo e gye ne n tiri-o nee? Towe na ane nu." Ne Yeesuu a beŋŋaa mò feye, "Mmo ne n tiri-o e gye feye, 'Fo kemaa kpa Wuribware fo nyaŋpe fo kakpono-ro na fo mfeere-ro kyon keto kemaa.' Mmo-o e gye mbraa ne n kyo mbraa-o peee-o. Mbraa ne n tiri, ne n gya se nyosepo, ne n ya lee ngenkpeese-o e gye feye, 'kpa fo beeko feye anen ne fo e kpa fo eyee-o.' Wuribware a mbraa ne Mosis a kyoree bo beya-o peee na Wuribware akyaamee a kekaapo-o peee yere anen a mbraa nnyo amo se nee.'' — Matiyo 22:36-40

"Lee fo kame-ro ba fo kakpono na fo mfære na fo keyaalen pæe bo kpa fo nyanpe Wuribware asen.' Mbraa ne n tiri ne n gya se nyosepo-o e gye feye, 'Fo kemaa kpa fo bæko feye anen ne fo e kpa fo eyee-o.' Amoseo, mbraa ko mon læ m bo-ro ne n tiri feye nyo mo.'' —Maak 12:30-31

Mo e dee kpa mone asen feye anen dee ne n se e kpa mo asen-o. Mone feraa mon' dee kyena anen ne a sa a n dee kpa mone asen-o. Mone ya gya mo mbraa se, mo e dee kpa mone asen, feye anen dee ne mo a gya n se mbraa se, ne o san o kpa mo asen-o. Mo a towe amo gywii mone nee a mone akato nya gyi. Mone kakatogyi bweeto mo e lee mo ase nee. Mo e towe mo i gywii mone feye mon' dee kpa abee asen feye anen dee ne mon kine mone asen kekpa.

—Yohanee 15:9-12

FO MA TAARE A MON' FO KWEERO WURIBWARE SE

Kotoko mon bo-ro ne Wuribware a twee, ne o mon kee kemo-ro. Mò-o ase ne keto kemaa da ifuri si nee. Mò-o mo akato-ro ne nke nko ane pece i lee keto kemaa ne ane a waa-o kano. —Heebrii 4:13

Amose-ə seye maa kweerə. Ketə kemaa na aseŋ kemaa e lee ifuri na əkemaa ŋu. —Lukas 8:17

Mò kenyare e gye Wuribware. Mò e gye ne oo twee kaye na keto kemaa ne ke bo kamo-ro-o. Mò e gye keto kemaa nyaŋpe, soso na kaase. Amose-o o mon te isuŋkpa akyaŋ ne asese a pwee-o-ro. Mò-o mò maa kpa kotoko bo lee ane kusuŋ ne ane a waa-oro, a lee feye mò e gye ne o sa okemaa mo ŋkpa na ŋe na keto kemaa. Ne oo twee sese dimaadi, ne oo boro sese koŋko amo se bo waa nsu-ro asese peee, ne oo sa ne baa kyena kaye-ro peee. Na pwee ne oo dee twee sese-o, oo kyo, towe saŋ na mfeŋ ne okemaa e kyena-o. Wuribware a waa faanee nee a bo nya buwi kpa mò, na saŋse bo ŋu mò saŋ ne ba buwi ba kpa mò-ɔ. Kaseŋtiŋ mò aa ɔkemaa ase moŋ bo efɔ. Feyc aneŋ ne mone aliŋwaapo-ɔ ɔko a kyorcɛ-ɔ, 'Mò ya sa ne ane te, ne ane naa, ne ɔɔ waa ane ketɔ ne ane gye-ɔ.' Ne mone aliŋwaapo-ɔ boko mɔ a kyorɛɛ feyɛ, 'Ane gbaa ane gye mò gyi-anaɔ nee.''' —Ay. Ay. As. 17:24-28

Amosese-o, mone ma gyi ane beee oko asen bu mò kepo, na kake ne Wuribware i gyi okemaa asen-o mon tee fo. Kake nsi amo e gye san ne ane nyanpe i kinni a o bo ba-o. Mò e gye ne o lee keto ne ko kweero kibugyii-ro-o kawu a o bo kaapo. Mò e gye ne o lee asese mfeere kawu. Ne oko ne mò ya waa ato, Wuribware e gye ne o kyoro mò. —1 Korintoo 4:5

BAMO NE BO MON GYA WURI-BWARE EKPA-SE A KESEBOGYIRI NE KE MON DE KEE-O

"Mo i suŋ mo mboo a m bo kyoŋwe kaye mo-ro na bo ba bo kpowe keto kemaa ne ke gye boye-o na aboyewaapo pece. Na mo mboo-o lee bamo lee mo kuwure-o-ro, na bo twee bamo waa kedeekpeetekii-ro. Mfeŋ-o ne ba su na ba duŋ nno." —Matiyo 13:41, 42 Mò kanɔ-rɔ aseŋ tɔwesɛ dɛɛ ne Wuribware bee o de ɔ deere mbeyɔmɔ a soso-ɔ na kaase-ɔ se bo fo kake nsi ne ɔ ba deekpa a ɔ bo nyera amo pɛɛɛ kpuri asesɛ ne, bo lee bamo Wuribware kikine si, ne oo gyi aseŋ bu kepɔ-ɔ. —2 Peetroo 3:7

Keto ne Wuribware e waa a o bo gyiiri bamo kesebo-o e gye feye o gya bamo a o lee mò ase nee pece na o bee gya bamo lee mò kelaŋŋe-ro ne ke e kaapo mò kedabe-o ase na o meraa bamo kikpuri si nsu pece.

—2 Tisalonikaa 1:9

"Anen a asese boye-o ne mo e gya a m bo kyonwe mfen ne bamo kesebogyiiri maa lowe peee-o. Asese timaa-o feraa e nya nkpa na kukyure ne a mon de kee-o."

-Matiyo 25:46

KEPO KUBU BO AKAATO-RO

Amo peee e kaapo feye Wuribware nyi anen ne o lee asese timaa a o lee aworefooro-o na anen ne o tii asese boye a o bo kyena nu kesebogyiiri bo fo kake nsi ne o gyi kaye-ro asese peee asen-o. -2 Peetroo 2:9

A lee feye mfeŋ-ɔ ne ane peee e yere Kristoo a seŋgyikpa-ɔ. Na ane ɔkemaa nya keto ne mò a kyena sweere mo se ne oo waa-o kakoka, haree ke gye kitimaa beee keboye ooo. —2 Korintoo 5:10

Keto se ne Wuribware e kpa feye mò kekpa waa kemo kusuŋ ane ŋkpono-ro lowe-o e gye feye kake nsi ne Wuribware i gyi kayero a asese-o pece aseŋ-o, ane e nya a ane yere mò akato-ro na kufu moŋ de ane. A lee feye haree ane e saŋ ane te sweere mo se mfee gbaa ooo, ane kakyena-ro du feye Kristoo lee-o. —1 Yohanee 4:17

Ŋ yε, luwi konko ne Kristoo a taa mò eyee bo lonno Wuribware, na o nya lee asese bweeto kunu si eboye, feyε anen ne sese kemaa i wu luwi konko, na kemo, kamεε-ro o yere Wuribware akato-ro a o lee keto kemaa ne oo waa-o asen kano-o. —Heebrii 9:27

Ne mò a nu bamo ne baa wu-o ngyingyii na adabe na bo yere kawuregya-o akato-ro. Ne Wuribware a mboo-o boko a bunni ewore-ro. Ne baa bee bunni wore ko-ro. Bamo ne bo de nkpa na kukyure ne a mon de kee-o wore nee. Baa gyi bamo ne baa wu-o asen anen ne okemaa mo a kyena kaye mo-ro boro-o .... —Aleebokaapoto 20:12

YEESUU KRISTO A KODOD-O

Mbeyomo-o, Wuribware ketee ane feye asese timaa-o e waa ato dabe a kyo keto ne Adam a boye-o a sa ne kaa ba-o. Anen ne sese konko a waa boye-o se-o, asese bweeto a wu. Amaa anen ne onyare ko, Yeesuu Kristoo, a wu-o si-o, asese bweeto a nya nyure. Wuribware a nu asese bweeto ewee, ne oo tee bamo feye asese timaa. —Roma 5:15

... "Wuribware i kisi sese ne o kaapo mò eyee-o, amaa o yure oworoba."

-1 Peetroo 5:5

Mone kyo mone nyi kekpa suyo ne ane nyanpe Yeesuu Kristoo e kpa mone-o, na anen ne oo nu mone ewee-o. Haree mò a de keto kemaa soso gbaa ooo, ne mone se oo yowe mò keto kemaa bo sii mfen, ne oo ba sweere mo se mfee, ne oo kii otiripo, na o yere mò kitiri amo se bo sa a mon' nya nyure bweeto. —2 Korintoo 8:9

Mon' sa a ane sa Wuribware anse bo lee nyure demante amo ne oo sa mone-o se. Ane maa taare a ane towe nyure amo bo fo kee. —2 Korintoo 9:15

... Amaa bamo ne baa nu anen ne bamo eboye-o kyo bweeto, ne baa nu bamo eyee-o, Wuribware i nu bamo ewce bweeto. To, nkee feraa ane a nu feye eboye a nya keyaalen sese se-o se ne ba wu. Amaa bo lee anen ne Wuribware a nu asese ewce-o se mo-o, o tee bamo feye asese timaa. Ne o bo ane nyanpe Yeesuu Kristoo si o sa ane nkpa na kukyure ne a mon de kee-o.

—Roma 5:20, 21

KEKYUROWI LEE EBOYE-RO

Wuribware a nyite keto ne baa waa saŋ ne bo moŋ nyi Wuribware na mò ekpa-o. Amaa mbeyomo saŋ a fo feye o sa toŋ kemaa asese kano feye bo nu bamo eyee na bo kiŋŋi lee bamo eboye-ro. —Ay. Ay. As. 17:30

Ne Yeesuu a bennaa bamo feye, "Daabii. A mon gye kasentin. Keto ne ko kyo-o e gye feye mo i yii mone se feye mone e mon nu mone eyee na mon' kinni lee mone eboyero, Wuribware i gyiiri mone gbaa mone kesebo na mon' wu." —Lukas 13:3

"Mon' nu mone eyee na mon' kiŋŋi lee mone eboye-ro, a lee feye Wuribware se a kuwure-o a to-ro." —Matiyo 3:2

Ne Peetroo a towe gywii bamo feye, "Mone okemaa nu mò eyee na o kinni lee mò eboye-ro, na o bo asuu Yeesuu Kristoo kenyare-ro, na Wuribware taa mone eboye bo ke mone, na o ke mone mò Wuribware a kufwiine timaa-o. Amose-o mon' nu mone eyee na mon' kinni lee mone eboye-ro na mon' ba Wuribware ase na o nya taa mone eboye bo ke mone.'' —Ay. Ay. As. 2:38; 3:19

"Mo e towe a n gywii mone feye anen dee ne Wuribware na mò mboo akato i gyi oboyewaapo konko ne o nu mò eyee na o kinni lee mò eboye-ro-o se a bo kyon asese adukpanoo na kamee ne bo ye bo kyo ba bu Wuribware, ne a mon tiri feye bo bee nu bamo eyee-o." —Lukas 15:7

EBOYE KE TAA BO KE

"Mone ya ba boko a eboye ne baa waa mone-o bo ke bamo, Wuribware mone se ne o bo soso-o mo e ba mone lee a o bo ke mone." —Matiyo 6:14

"... Mo e kpa feye mone okemaa nu feye keto ne Wuribware e kaapo-o e gye feye Yeesuu mo se dee ne o boro a o bo taa asese eboye bo ke bamo. Wuribware a kyinni mo lee lowi-ro yaa mo yaa bo kyena mo kigyise si feye mo e gye ane owure na ane omorowepo, na ane Isireelii awuye nya nu bamo eyee, na o taa bamo eboye bo ke bamo." — Ay. Ay. As. 13:38b; 5:31

"Mon' kee ɛ, ŋ yere mone pone ase mo e waa mone kafraakyɛɛ. Fo kemaa ne fo ya nu mo bore, ne fo ya towe feyɛ n lwee-ro, mo i lwee-ro na mo aa fo gyi ateese."

-Aleebokaapoto 3:20

"Na mon' yɔ mfee a Yɛrosalɛm awuye-o na kaye-rɔ asesɛ pɛɛɛ ase ya ba mo kenyare bo tɔwe aseŋ timaa-o gywii bamo. Na mon' tɔwe gywii bamo feyɛ ɔkemaa nu mò eyee na o kiŋŋi lee mò ebɔye-rɔ, na Wuribware nya taa mò ebɔye-ɔ bo ke mò." —Lukas 24:47

... Ne Yeesuu ye, "To, m feraa, ma bu fo kepo. Amose-o nare, amaa lee ndoo bo yo, fo ma lee ya waa eboye." —Yohanee 8:11

MFEERE KE LEE LEE KAYERO ATO-SE

Keto se ne mo a towe amo-o e gye feye Wuribware a lee bo kaapo ane feye o kpa a o nu sese kemaa ewee na o morowe mo. N gye sa ne kokooregyi wore ne o kpa a o morowe ane, amaa o kpa a o kaapo anen ne ane yowe asen boye na ato ne kaye mo-ro asese i pee akato ba kpa-o, na ang nya taarg dgerg ang gygg sg na ang waa itimaa na ang suŋ Wuribwarg. Mfaanse gyg ng a bware fgys ang kygna kayg mo-ro. —Tiitus 2:11,12

Anen a atə bəye amo mon de tonə kemaa. Mone ma tii bamo ne ba waa anen a atə mə-ə se. Ketə ne mon' waa-ə e gye feye mon' dee koso yere laman-nə na mon' dee təwe gywii bamo feye ketə ne ba waa-ə mon bware. —Ifisus 5:11

Mone peee, mon' nu mo ase, mone ma kaŋ taa mone kekpa bo sa kaye-o na keto kemaa ne ke bo kaye-o-ro-o. Mone ya taa mone kekpa bo sa kaye-ro a ato-o, a kaapo nee feye mone maa kpa ane se Wuribware aseŋ nee. Ayoroweto ne kaye-ro asese e yorowe-o mon lee ane se Wuribware ase nee. Aa lee kaye-ro a asese-o fonfon nkpono-ro nee. Kakyeekpa na kanyarekpa na katonya na kyorowee na eyee kekaapo ne n de.

-1 Yohanee 2:15, 16

Mone mon nyi feye, mone ya kine kegya Wuribware a ekpa-o se, a du feye mone a lee mò kamee-o oco? Ne mone mon nyi feye mone akato ya pee kaye-ro ato kenya se, mone gye Wuribware mò adon nee eee? Okemaa ne oo taa mò eyee bo doŋŋo kaye mo se-o e waa mò eyee Wuribware mò doŋ nee. —Yakubu 4:4

KAKQWE POPWEE-O

Mone nyi damenaŋse feye Wuribware a gye otimaa-o se-o, okemaa ne o gye sese timaa-o gye Wuribware mò gyi-ana-o oko nee. Ane nyi damenaŋse feye Wuribware mò gyi-ana-o okemaa maa kya se a o waa eboye, a lee feye Wuribware mò gyi Yeesuu Kristoo e gye ne o lee mò a o lee eboye-ro, na Obonsam ma nya waa mò seye.

-1 Yohanee 2:29; 5:18

Okemaa ne o bo Kristoo a kebegya-o se-o a kii sese popwee nee. Mo kakyena dedaa-o a gye kee, ne oo lee o te kakyena popwee. —2 Korintoo 5:17

Ne Yeesuu a towe feye, "Mo i gyi fo kasentin feye oko maa taare a o tii Wuribware a kuwure-o si, amo baa bee kowe mo pwee." —Yohanee 3:3

... Amaa ang nyaŋpg Yeesuu Kristoo kgnyarg-ro, Wuribwarg a kufwiiŋe-o a kpcc mong gboyg bo twgg, ng oo taa mong bo sa Wuribwarg, ng oo lee mong lgg mporo-ro.

—1 Korintoo 6:11

Kęto sę nę a du anęŋ-o ę gyę fęyc baa bęę kowę monę nęę. N gyę sęsc dimaadi ę gyę monę sę, amaa Wuribwarę nę o maa wu-o ya ba mò asęŋkparęgyi nę a moŋ de kcc, nę a sa monę ŋkpa-o bo kowę monę nyosępo. —1 Peetroo 1:23

KOWU SA BOYE, KEKYINNI KRISTO-RO

To, saŋ-ɔ mone gye abɔyewaapo nee. Amose-ɔ, mone dɛɛ mone moŋ de kakyena popwɛɛ. A du nee feyɛ Wuribware a kyiŋŋi ane lee lowi-ro, feyɛ aneŋ ne oo kyiŋŋi Kristoo-o. Ne a bee a du feyɛ mò a sa ne ane a yɔ ya kyena mò ase Wuribware se feyɛ ane a gye kokowebɛɛ koŋko-rɔ asesɛ-ɔ.

—Ifisus 2:1 na 6

Yeesuu fəŋfəŋ a sorə ane ebəye saŋ ne oo wu kiyii kpare-abɛɛ-rə se-ə, na ebəye kowaa ma lɛɛ waa ane kəne, na wəre nya ane itimaa kowaa-rə. Feye aneŋ ne baa bee kyorɛɛ abwareseŋ wore-ə-rə-ə, "Wuribware a ba akuŋtiŋ ne aa nyaŋ mò kayowəre-rə bo kya ane." —1 Peetroo 2:24

Amaa mone feraa, mone a nya kakyena popwee. A du feye mone a yowe mone kakyena dedaa-o bo sii kegyeranta-ro, ne mone a kyinni lee lowi-ro feye Kristoo-o. Amose-o, mon' dee kpa ato ne a bo Wuribware se mfen ne Kristoo te kawuregya se Wuribware kigyise si-o. Mone ma kan taa mone mfeere bo donno kaye mo-ro ato se, amaa mon' taa mone mfeere bo donno ato ne a bo soso-o se. Mone kakyena dedaa-o a wu, ne baa pure kamo, ne Kristoo a taa mone kakyena popwee-o bo kweero Wuribware ase, ne o deere se neenee o sa mone. Kristoo e gye ane kakyena popwee mo ne ane te-ro-o kunu. Mo kebo kinni lee soso bee ba-o, mone e yo mo ase na mo kedabe na wuraa-o bo kii mone lee. —Kolosii 3:1-4

... Boye a tæ o mon læ o de ane se keyaalen-o, aa waa nee feye boye a wu-o, ne nkee emene se ne ane e taare a ane bee kya se dee waa eboye? Anen dæ ne bamo ya kyo mone-ro kee na mon' nya waa eboye, ne a tiri feye mon' fa feye boye-o gye keto ne kaa wu-o nee, ne ke mon de keto timaa ko bo sa mone. Amaa Wuribware se kegya feraa, mon' fa kemo feye ke gye keto ne ke mon wu, ne ke gye keto timaa-o, bo lee feye mone gye Kristoo kokowebæ-ro asese nee.

—Roma 6:2 na 11

NKPA NA KUKYURE NE N MOD DE KEE-O

"Mone a kare abwaresen wore-o-ro nu anen ne ane odedaapo Mosis a taa kayowaa bo waa keto ko feye kowo-o, ne oo ba kemo bo kyena kayii soso, na okemaa ne kowo a dun mo kimukee-ro mfen-o, mo ya yase kunu deere keto-o na o ma wu, amaa na o nya nkpa-o. Anen dee nee, a tiri feye bo yase mo, onyare mo gyi-o, soso, na okemaa ne o koore mo a o gyi-o maa wu, amaa na o nya nkpa na kukyure ne a mon de kee-o."

–Yohanee 3:14, 15

"Bamo a de nkpa na kukyure mo ne a mon de kee-o se-o, bo nyi fo Wuribware, ne fo wore kpen kee-o, ikisi feraa mon gye seye, ne bo nyi mo Yeesuu Kristoo ne fo a sun mo bo kyonwe kaye mo-ro-o."

-Yohanee 17:3

Mo i gyi mone kasentin feye əkemaa ne o nu mo asen, ne ə kəəre mo ne oo sun mo-ə a o gyi-o e nya nkpa na kukyure ne a mon de kee-ə. Kasentin si o de anen a nkpa-ə lee san ne əə kəəre mo gyi-o. Wuribware maa bu mo ne əə kəəre mo gyi-o kepə daa."

-Yohanee 5:24

... Amaa Wuribware bo Kristoo Yeesuu ane nyaŋpe se nee o ke ane ŋkpa na kukyure ne a moŋ de kɛɛ-o. —Roma 6:23

Amosese-o okemaa ne o koore Wuribware mò gyi-o a o gyi-o e nya nkpa na kukyure ne a mon de kee-o, amaa okemaa ne o maa koore mò a o gyi-o maa nya nkpa peee, na Wuribware kadunfwii sii mò se.

-Yohanee 3:36

NKPA KEKOORE TEMAA

Wuribware a kufwiine-o na ane nkpono a waa kano nee sure si feye ane gye Wuribware mo gyi-ana. —Roma 8:16

Kotoko san ko bo-ro ne ke e kaapo feye keto ne Wuribware a towe bo lee mo gyi-o kunu si-o gye kasentin. Kemo e gye feye Wuribware a sa ane nkpa na kukyure ne a mon de kee-o. Mo gyi-o si ne oo boro sa ane nkpa amo. Okemaa ne Wuribware mo gyi-o bo mo kakpono-ro-o a kyo nya nkpa amo. Okemaa mo ne Wuribware mo gyi-o mon bo mo kakpono-ro-o mon de nkpa amo. Mo e kyoree wore mo mo e kyonwe mone ne mone gye Wuribware mo gyi akooregyipo-o nee a mon' nya nu kasentin feye mone de nkpa amo na kukyure ne a mon de kee-o.

-1 Yohanee 5:11-13

"Okemaa ne o koore mo mbraa, ne o gya mmo se neenee-o, a kaapo nee feye o kpa mo aseŋ-o. Oko ne o kpa mo aseŋ-o, n se e kpa mò aseŋ. Na ŋ gbaa, ŋ kpa mò aseŋ na n sa a o gyii mo." —Yohanee 14:21

Ane nyi kasentin feye ane aa Wuribware te abee ase, a lee feye mò ya ba mò kufwiine-o bo sa ane. —1 Yohanee 4:13

KRISTO NE O TE ANE-RO E SA KAKATOGYI

"Ne mbeyomo mo e ba fo ase nee. Mo e towe asen mo kaye mo-ro nee a bo nya nya mo kakatogyi ne n de-o bamo nkpono-ro bweeto." —Yohanee 17:13

"... Mbeyomo a maa waa mone kone, amaa m bee mo i nu mone, na mone akato gyi kyon se, kekato kigyi ne oko maa taare a o koore lee mone ase-o. —Yohanee 16:22

A lee feyε ane e towe ane kitii Wuribware a kuwure-o si aseŋ, keto ne ane i gyi bεεε ane i nuu-o aseŋ moŋ tiri. Keto ne ki tiri-o e gye feyε ane a de kedamenaŋsε, kayeeyuri na kakatogyi ne amo ρεεε a lee Wuribware a kufwiiŋe timaa-o ase-o. —Roma 14:17

"A du nee feye bamo a da mo bo meraa kiyii kpare-abee-ro se mfen ne Yeesuu Kristoo a wu-o. Ne keto a kii feye m feraa mo a mon lee n de nkpa, amaa Kristoo e gye ne o te mo kakpono-ro-o. A gye kasentin feye mo kayowore san ka te, amaa mbeyomo n te kakyena popwee mo e koore Wuribware mo gyi-o mo i gyi, a lee feye mo e gye ne oo kpa mo asen, ne oo wu sa mo." —Galatiya 2:20

Haree gbaa mone a mon tee nu Kristoo-o, mone e kpa mò asen. Haree gbaa mone a mon kee mò mbeyomo-o, mone e koore mò mone i gyi, ne mone akato a gyi bweeto. Mone kakatogyi mo ne oko maa taare a o ba asenkparegyi bo towe anen ne ka du-o. —1 Peetroo 1:8

KE BU ANE NYADPE TIRI

Mo e koore a n gyi feye mone nyi feye sese ya fe mo eyee sa oko, amo oko amo a kii sese o mo nyanpe, ne a tiri feye o gya mo nyaŋpe-o kano se. Mone ya gya boye se, Wuribware e gya mone a o lee mò ase nsu pɛɛɛ. Amaa mone ya gya Wuribware kano se feraa, o sa a mon' kii asesɛ timaa. —Roma 6:16

Na ɔ sa a eyee twee mone na ane peee saŋ ne ane nyaŋpe Yeesuu na mò mbɔɔ e lee soso a bo bo ba sweere-ɔ. Mbɔɔ amo de Wuribware a keyaaleŋ, na agyabreŋ a muruwaa bamo aa Yeesuu. Ne Yeesuu e ba doŋdaa na ɔ bo kɔ bamo ne ba kine Wuribware-ɔ na bamo ne bo maa gya ane nyaŋpe Yeesuu Kristoo kuŋu si aseŋ timaa-o se-ɔ. Ketɔ ne Wuribware e waa a ɔ bo gyiiri bamo kesebɔ-ɔ e gye feye ɔ gya bamo a ɔ lee mò ase nee pece na ɔ bee gya bamo lee mò kelaŋŋe-rɔ ne ke e kaapo mò kedabe-ɔ ase na ɔ meraa bamo kikpuri si nsu pece.

—2 Tisalonikaa 1:7-9

N gyę bamo ne ba ba esebo a bo bo nu mò mbraa-o aseŋ-o wore ne Wuribware e tee feye asese timaa. Amaa bamo ne bo gya mbraa-o se-o ne o tee feye bo gye asese timaa. — Roma 2:13

KE TOWE FEYE KRISTOO E GYE ANE NYADPE TIRI

"Na bamo pece faa-ro towe feye Yeesuu Kristoo e gye bamo nyaŋpe. Na bo kyoro mò se Wuribware." —Filipii 2:11

Ne Yeesuu a kya se towe gywii mò agyasepo-o feyε, "Okemaa ne o nya kakpono na o towe lamaŋ-no feyε o tii mo se-o, ŋ gbaa mo e waa mò aneŋ dɛɛ Wuribware n se ne o bo soso-o akato-ro. Ne oko ne mò ya kine mo lamaŋ-no-o, ŋ gbaa mo i kine mò n se Wuribware akato-ro."

-Matiyo 10:32, 33

Mon' nu, mfaance ne mone e ba a mon' pini feye Wuribware a kufwiiŋe-o e gye ne o boro oko se o towe asen, beee n gye mò kufwiiŋe-o nee. Mon' bise sese-o feye o koso a o yere lamaŋ-no a o towe feye Yeesuu Kristoo a kii sese dimaadi ba kaye mo-ro, beee o maa towe anen. —1 Yohanee 4:2

Ne okemaa mo ne o towe lamaŋ-no feyc Yeesuu gye Wuribware mò gyi-o nee-o, mò aa Wuribware te abcc ase. —1 Yohanee 4:15

Amo katiŋ-o e gye feye abwaresen wore-o ye fo ya towe laman-no feye Kristoo gye fo nyaŋpe, ne fo ya koore gyi fo kakpono-ro feye Wuribware a kyiŋŋi Kristoo lee lowiro, amo feraa Wuribware e morowe fo. Amose-o fo ya koore amo gyi, Wuribware e tee fo feye sese timaa. Fo ya towe keto ne fo e koore fo i gyi-o lamaŋ-no, Wuribware e morowe fo. —Roma 10:9, 10

"Oko ne o maa kpa feyε asese pini feye o gye mo ogyasepo-o ne o maa kpa a o gya mo kekaapo se-o, mo, onyare mo gyi-o, gbaa i kine mo kipini saŋ ne Wuribware a kelaŋŋero-o e lee soso a ko wee sweere se na asese pece ŋu n se Wuribware na mo mboo a kedabe na wuraa-o na mo, onyare mo gyi-o, lee-o saŋ ne mo aa Wuribware mboo-o e ba-o." —Lukas 9:26

OBONSAM, ANE DOD DABE-O

Mon' yuri mone eyee na mon' deere mone eyee se nænæ na mon' sa se, a lee feye mone don Obonsam-o naa o su o muruwi-ro feye ofaase a kpa oko a o kra wo-o. Mon' ko mò, na mon' sa a mone kokooregyi waa len .... —1 Peetroo 5:8, 9

Amo kamεε-ro ne Wuribware a kufwiiŋe timaa-o a sa ne Yeesuu a yo o naa o muruwi kimukee-ro na Obonsam kyo mò-ro kee feye o nya mò bo waa eboye-ro aaa. Ne Yeesuu a towe feye, ''Obonsam, nare lee-ro, a lee feye baa bee kyoree waa abwaresen wore-o-ro feye, 'Sun Wuribware fo nyanpe wore kpen.''' Ne Obonsam a lee Yeesuu ase. Mò a den o yii-o, puri amo-ro ne Wuribware mboo ko a bo kya Yeesuu-ro. —Matiyo 4:1 na 10, 11

Dkee mo kosobee-ana, mon' sa a mone keyaalen lee ane nyanpe Yeesuu a keyaalen dabe-o ase. Feye anen ne soogyaanyi i bun akyanse ato o bo kun mo kayowore kenaaro-o, mon' nya keyaalen peee ne Wuribware e sa mone na mon' nya taare yere kenken bo kye Obonsam a kanyiasen-o.

—Ifisus 6:10, 11

Amaa adonto ne ane de ane e ko kenaa amo-o mon gye kaye mo-ro a amo-o. Anen a adonto ne ane de ane e ko-o bo len, ne a taare a a ko kaye mo-ro a borokoone-o gyi si, a lee feye Wuribware ya bo sa ane.

-2 Korintoo 10:4

Saŋ nẹ ɔko nẹ o kuŋ mò-ɔ a lẹ̯-ɔ nẹ borokɔɔnẹpo amo ẹ lẹ̯ ifuri. Amaa anẹ nyaŋpẹ Yeesuu ẹ gyẹ nẹ mò ya ba, nẹ saŋ amo ɔ ba mò kanɔ-rɔ afwii na mò kotorẹsẹ-ɔ na ɔ bo mɔɔ borokɔɔnẹpo-ɔ. —2 Tisalonikaa 2:8

KOKO GYI OBONSAM SE

Agyi amo a gye anyiŋkpasɛ-ɔ se. Yeesuu gbaa a kii nyiŋkpasɛ. Kpa mɔ se mò a wu-o, ɔɔ kɔ gya Obɔnsam ne o de keyaaleŋ a ɔ mɔɔ-ɔ. —Heebrii 2:14

Okemaa mo ne o kya se a o waa eboye-o a kaapo nee feye o gye Obonsam mo gyi nee, a lee feye Obonsam a waa eboye haree pwee ne Wuribware a dee twee kaye mo-o. Bo lee feye keto se ne Wuribware mo gyi-o a ba kaye mo-ro-o e gye feye oo bo nyera ato boye peee ne Obonsam a waa-o fonfon.

-1 Yohanee 3:8

"'Na fo nya sa a bamo akato buŋŋi na bo nya nu mo aseŋ-o kaase, na bo nya lee Obonsam a kuwure ne ku du feye kibugyiio-ro na bo bo tii Wuribware a kemo ne kaa laŋŋe-ro-o se. Na bamo ya koore mo Yeesuu gyi, Wuribware taa bamo eboye bo ke bamo. Na bamo gbaa bo nya tii bamo ne bo lee aneŋ ne baa koore mo gyi-o si-o, Wuribware a lee bamo feye bo kii mo foŋfoŋ asese-o se.'" —Ay. Ay. As. 26:18

Lalalowe-o e gye feye, kotoko bo-ro ne ke e taare a ke moo kekpa ne Kristoo e kpa an<u>e</u>-ɔ ɔɔɔ? Sɛye mon bo-rɔ. An<u>e</u> ya nu asen, ne ane ya gyi aworefɔɔ bo lee anen ne ane gya mò ekpa-ɔ se-ɔ se, ane ya wu akon, ne ane ya nare ketebɔnburon, ane ya gyannaa asesɛ bɔye bɛɛɛ lowi fɔnfɔŋ, a kaapo nee feyɛ Kristoo mon lɛɛ ɔ kpa ane asen aaa? Daabii daa! Amose-ɔ ŋ yɛ asen mɔ akemaa ya to ane, Kristoo ne mò a kpa ane asen-ɔ se ne oo wu sa ane-ɔ e sa a ane lee amo-rɔ na sɛye mon waa ane. —Roma 8:35 na 37

KEKPA E GYE KETO NE KE KAAPO FEYE OKO GYE AYAARO OYEREPO

Haree mo i de keyaalen esensa kesa-ro ne a gye asese lee beee Wuribware mboo ne bo bo soso-o lee nee ooo, ne mo e ma kpa mo beeko asen, amo feraa n du nee feye ankore kpankpan ne o de elawo-o. —1 Korintoo 13:1

Amaa Wuribware a kufwiine timaa-o e gye asese nkpee keto kemaa-ro, amo feraa ba kpa bamo kosobee-ana asen na bamo akato gyi na bamo idun yuri. Bo de kanyite sa bamo kosobee-ana, ne ba waa bamo kosobee-ana itimaa na kedamenanse, ne bo de kasentin sa bamo kosobee-ana. Ba baa bamo eyee kaase, ne ba deere bamo eyee se neenee.... — Galatiya 5:22, 23

"Ne Yeesuu a kya se towe feyε, "Mone e kpa mo aseŋ feraa, mon' gya mo mbraa se." —Yohanee 14:15

Oko ya towe feyε o kpa Wuribware asen,
ne o kisi mò kosobεε, amo feraa o gye
oyebapo nee. Mò e maa kpa mò kosobεε ne
mò fonfon akato i nu-o, emene ne o waa a o
towe feyε o kpa Wuribware ne o mon kee
mò-o?

"Mone e kpa abee asen, amo asese peee i nu feye mone gye mo agyasepo nee." —Yohanee 13:35

Ane feraa, ane nyi feyt a du nee feyt ane a kyinni lee lowi-ro ba nkpa na kukyure ne a mon de kcc-o-ro-o nee. Ane nyi feyt ane de anen a nkpa na kukyure ne a mon de kcc-o, a lee feyt ane e kpa ane kosobte-ana asen. Okemaa e maa kpa mo kosobte asen-o, a du nee feyt mo a mon tet nya kakyena popwet amo-o. -1 Yohanee 3:14

Ane ya towe feye ane e kpa Wuribware asen, amo feraa ane kegya mo mbraa-o se-o e kaapo nee feye ane maa ba ayeba nee. Mo mbraa-o mon bo len sa ane. —1 Yohanee 5:3

YEESUU KRISTO KE KYIDDI LEE LOWI-RO

Nteto se ne Wuribware a sa kpa feye bo moo Yeesuu? Na o nya kaapo feye mò se bee o tee ane feye asese timaa. —Roma 4:25

"Ne ane pece a nu keto kemaa ne oo waa Yudeya sweere pece se na Yerosalem manno-o. Ne baa ba ndangyii bo da mò bo meraa kiyii kpare-abee-ro se moo. Ne kemo kake sasepo-o ne Wuribware a kyinni mò lee lowi-ro, ne oo lee mò eyee ifuri. Amaa n gye okemaa ya nu mò. Amaa ane ne ane gye bamo ne oo kyo lee-o ya nu mò, ane ne ane a nu keto kemaa ne Yeesuu a waa-o, ne ane aa mò a gyi ateese san ne oo kyinni lee lowiro-o kamee-ro." —Ay. Ay. As. 10:39-41

Kadaawokywee bee bo fo-o, ne agyasepo-o a bee bo gyanne kekyan-no twee ponero. Nkee feraa Tomas bo bamo ase. Ne Yeesuu a bee bo yere bamo nsena-ro ka bamo kano feye, "Eyee yure mone." Ne oo towe gywii Tomas feye, "Taa fo kesareegyi bo donno se mfee, na fo deere mo asaree-ro. Na fo nen fo kesaree bo waa mo keri-ro, na fo yowe fo kokooregyi ke-mon-de-o na fo koore gyi feye mo a kyinni lee lowi-ro." Ne Tomas a lee kano feye, "Mo nyanpe na mo Wuribware e gye fo!" — Yohanee 20:26-28

KEKYINNI LEE LOWI-RO ANE TEMAA DABE-O

"Amaa saŋ e ba, saŋ amo a kyo fo gbaa, feye, bamo ya nu aseŋ ne mo, Wuribware mò gyi-o, e towe-o, ne bamo ya koore gyi, ba nya ŋkpa popwee. Amosese-o mone ma sa a amo kpeŋ mone eyee. Saŋ ko e ba ne bamo ne baa wu-o pece i nu mo bore, na bo lee bamo agyeraŋta-ro ba, na bo ma lee wu. Bamo ne baa waa itimaa-o e nya kukyure, na bamo ne baa waa eboye-o mo koore bamo kepo kakoka." —Yohanee 5:25b na 28, 29

Mone mon nyi feye bamo ya bo ane asuu, ne ane a lwee Kristoo a kokowebee-o-ro-o, amo ane aa mò a kii asese konko nee eee? Bamo ya bo ane asuu, a du nee feye ane a wu, ne baa pure ane-o, feye anen ne Kristoo a wu ne baa pure mò-o. Ne a bee a du nee feye ane a kyinni lee lowi-ro, ne ane te kakyena popwee-o, feye anen ne ane se Wuribware a ba mò keyaalen na kedabe bo kyinni Kristoo lee lowi-ro-o. Ane aa mò a tee kii asese konko lowi-ro-o se-o, ane aa mò i kii asese konko mò kuwu kyinni lee lowiro-o-ro. —Roma 6:3-5

Kristoo e bo mone nkpono-ro feraa, haree bo lee mone eboye se amo i bware feye Wuribware gya mone lee mò ase nsu pece gbaa ooo, mone a kyo nya nkpa na kukyure ne a mon de kee-o, a lee feye Wuribware a tee mone feye asese timaa. Keto ne ko kyo-o e gye feye amo a gye feye Wuribware ya kyinni Kristoo lee lowi-ro, ne Wuribware a kufwiine-o a te mone nkpono-ro-o se-o, a kaapo nee feye Wuribware a kufwiine amo dee i kyinni mone nyowore a o lee lowi-ro. —Roma 8:10, 11

KAKPONOFWIIRI KO WAA BO SAA ANE NYADPE

Mo kosobee-ana, Wuribware a tee towe bo beya feye o waa ato mfaanee-o, mon' sa a ane lee ane eyee lee keto kemaa ne ke e waa ane yyowore na ykpono iyisi-o-ro, na mon' sa a ane nya ykponofwiiri na ane bu Wuribware na ane sere mo. —2 Korintoo 7:1

Mbeyomo ane kosobee-ana, mone a suye kakyena timaa ne ka pre Wuribware-o lee ane ase. Mone a nu ane kano. Amaa ane de ane nyanpe Yeesuu ane e kore mone nee feye mon' waa amo ne a kyo amo-o. A lee feye mone mon tan ato ne ane nyanpe Yeesuu a sa ane, ne ane a kaapo mone-o se. Amo e gye feye Wuribware e kpa nee feye mone nkpono-ro fwiiri na mone ma kan waa kakyeekpa beee kanyarekpa. Keto ne mone anyare waa-o e gye feye mone okemaa mo buwi kpa okyee na o waaree mo. Bo lee feye Wuribware mon tee ane nee feye ane bo waa kakyeekpa beee kanyarekpa. Amaa oo tee ane feye ane ba bo nya nkponofwiiri. —1 Tisalonikaa 4:1-4 na 7

Amaa keto ne ki bware-o e gye feys mon' waa itimaa feys anen ne Wuribware ne oo tee mone-o e waa itimaa-o, na oko ma nya poro mone bo lee keboye ko se. Feys anen ne baa kyorse abwaresen wore-o-ro-o, "Wuribware ys, 'Mon' sa a mone itimaa kowaa-o waa kokyo, a lee feys mo fonfon mo itimaa na kedamenanse kyo.' " —1 Peetroo 1:15, 16

KAKPONOFWIIRI KO WAA BO SAA ANE NYADPE

Kasentin pwee ne Wuribware a dee twee kaye-o, oo kyo lee ane feye ane boro Kristoo si bo kii mò asese. Na mon' kii asese popwee ne bamo nkpono-ro a fwiiri, ne ba waa itimaa kasentin feye Wuribware-o.

—Ifisus 1:4; 4:24

Ane ya towe ane eboye gywii Wuribware feraa, ane e koore a ane gyi feye o taa ane eboye a o bo ke ane, feye aneŋ ne oo towe bo beya-o, na mò a bware-o se-o, o teŋ ane ŋyowore lee eboye kemaa ne ane a waa-o-ro. —1 Yohanee 1:9

Keto kemaa a tee ki kpuri mfaanee-o, nteto asese ne mone kii? Mon' kyena kakyena ne ka bware-o, na mone i suŋ Wuribware kaseŋtiŋ-no. —2 Peetroo 3:11

Mon' leŋ eyee na bamo ne mone aa bamo te-o kyena kayeeyuri-ro. Na mon' kyena kakyena timaa, a lee feye oko maa taare a o ŋu Wuribware, amo mò kakpono-ro a fwiiri feraa. —Heebrii 12:14

ASESE NE KUFWIIDE TIMAA-O TE BAMQ-RO-O

"Mone ne mone gye asese boye-o gbaa nyi esa mone gyi-ana ato timaa, saŋboto Wuribwarę. Amosę-o fo ko nę fo ya korę, monę sę nę o bo soso-o ę sa fo mo kufwiine timaa-o bwęęto." —Lukas 11:13

Bamo a kore kebwarekore lowe-o, mfeŋ ne baa gyaŋŋe-o pece a leŋkpaŋ nee. Ne Wuribware a kufwiiŋe timaa-o a ywee bamo se, ne baa nya ŋkpono ba towe abwareseŋ. —Ay. Ay. As. 4:31

Amose-o Wuribware a kufwiiŋe-o e bo sese kakpono-ro, sese-o mon gya mò fonfon nyorowe boye se. O gya Wuribware a kufwiiŋe a ekpa-o se nee. Amaa Kristoo a kufwiiŋe-o e mon bo sese kakpono-ro, sese-o mon gye Wuribware sese nee. —Roma 8:9

Amaa keto ne mon' pini-o e gye feye Wuribware a kufwiine timaa-o ya lwee monero, o sa mone keyaalen na wore, na mon' nare towe ato peee ne mone a nu feye mo a waa, na asen ne mone a nu feye mo a towe san ne m bo sweere se-o...-Ay. Ay. As. 1:8

O saŋ ɔ bo mfeŋ, ne asesɛ bweetɔ a bo kɔɔre Yeesuu gyi .... —Ay. Ay. As. 11:24

Amaa bamo ne baa koore Yeesuu gyi, ne bo bo Anteyokeya-o feraa akato a gyi asen timaa-o si, ne Wuribware a kufwiine timaa-o a kyena bamo nkpono-ro. —Ay. Ay. As. 13:52

NTERI DABE NE WURIBWARE A YI KRISTO AWUYE-O

Ne Yeesuu ye, "Nteto ne ke 'taare kya ane-ro' mo e kaapo-o nee? Fo ya koore gyi feye mo e taare a n kya mo feraa, mo e kya mo. A lee feye keto kemaa e taare a ko waa sa bamo ne ba koore ba gyi-o." —Maak 9:23

Mo anyare timaa, mone ma sa a a kpen mone eyee, na mone ma fa feye a gye senpwee ko, feye asen lenlense a to mone, ne aa sa ne mone a gyi aworefoo. Keto ne mon' waa-o e gye feye mon' sa a mone akato gyi feye aworefoo ne Kristoo a gyi-o mone i gyi amo ako dee na mone akato nya gyi bweeto kake nsi ne Kristoo i lee mo kedabe a o bo kaapo asese-o. -1 Peetroo 4:12, 13

"O kpee bamo akyukyu peee, na lowi ma lee ba, na kaboreroduŋwi na kayeegya gye kee, a lee feye ato dedaa-o peee a kyoŋ a yii." — Aleebokaapoto 21:4

Amaa mon' sa a mone mfeere yo Wuribware a kuwure-o-ro ato ase, na keto ne o kpa feye mone waa-o se. Mone i buwi mone e kpa Wuribware a kuwure-o-ro ato feraa, Wuribware e taa amo a o bo sa mone, na o bee sa mone keto kemaa ne ki tiri mone-o bo tii si. —Matiyo 6:33

NTERI NE O YI BAMO NE KOKYO-ROKE E BA BAMO SE-O

Bo lee aworefoo ne oo gyi-o si mò e gye ne oo fo feye o kii kasentin Wuribware olonnopo brese ne o su mò asese se-o, na o nya ba mò fonfon mbogya bo kpee ane eboye na o lonno ane aa Wuribware kebonto-ro.

—Heebrii 2:18

A saŋ kafw<u>e</u>e, Wuribwar<u>e</u> an<u>e</u> kay<u>e</u>eyuri ɔsap<u>o</u>-ɔ <u>e</u> sa a m<u>o</u>n' kyikye Obɔnsam s<u>e</u>.... —Roma 16:20

Saŋ kẹmaa nẹ Obonsam ẹ kyo mọnẹ-ro a o kẹẹ-o bɛɛɛ asẹŋ ya tọ mọnẹ, mọn' nyiŋŋi si fẹyɛ anẹŋ a ato-o ẹ tọ sẹsɛ saŋ kẹmaa. Amaa Wuribwarẹ maa laŋŋẹ mỳ kano. O maa sure asẹŋ nẹ a kyo mọnẹ, nẹ mọnẹ maa taarẹ a mọn' lẹṟ amọ-ro-o tọ mọnẹ. Wuribwarẹ ẹ kaapọ mọnẹ kpa nẹ mọnẹ bọro sẹ a mọn' bọ lẹṟ amọ-ro-o. Mfaanɛɛ nẹ mọnẹ ẹ taarẹ a mọn' nya kanyite awọrẹfoo-ro.

—1 Korintoo 10:13

Amosese-o ane nyi feye keto kemaa-ro Wuribware gya mo asese kamee, ne o sa ne ketə kemaa i buruwi kitimaa ke e sa bamo ne ba kpa mò aseŋ-ə. Bamo ne Wuribware a lee feye bo waa ketə ne əə kra feye bo waa-ə ne n de. —Roma 8:28

O gyę Wuribwarę olonnopo bręse dabę nę o taarę a o nu anęn nę anę mon bo lęno kaasę-o. Kasęntin si Yeesuu gyę sęse nę Obonsam a kyo-ro kęę ękpa kęmaa sę, fęye anęn dee nę o kyo anę-ro o kęę-o nęę. Amaa kokyorokęę demantę pece ooo, o mon waa boyę daa. — Heebrii 4:15

M bee mo e towe mo i gywii mone feye oko ne o gyi aworefoo bo lee anen ne o koore Kristoo o gyi-o si, ne o nu asen-o, ne mò ya san o koore Yeesuu o gyi kenken, sa a mò akato gyi, a lee feye o nya nkpa na kukyure ne a mon de kee, ne Wuribware a towe bo beya feye o de o sa bamo ne ba kpa mò-o. —Yakubu 1:12

NTERI NE O YI BAMO NE BA KO A BO GYISI-O

"Okemaa ne o ko Obonsam a o gyi si-o e gye ne o nya anen a nyure-o. Na o tee mo Wuribware e mo nyanpe na mo-o n tee mo e mo gyi." —Aleebokaapoto 21:7

"Okemaa ne o ko a o gyi Obonsam se-o, mo e taa mò a ŋ yaa Wuribware suŋkpa ne o bo soso-o, na o ma lee lee mfen daa. Mfen-o o kii nee feye saabware ne o len ekyankporayii o yera-o. Mo e kyoree Wuribware kenyare na Wuribware a man-o kenyare a m bo donno mò sẹ. Man mo nẹ ba tẹẹ ε Yεrosalem ne o lee Wuribware ase soso mfen a o ba kaase mfee-o. Na m bee kyoree mo fonfon kenyare popwee bo donno mò se."

-Aleebokaapoto 3:12

"Okemaa ne o ko a o gyi Obonsam se-o, mo e sa mò ato bunse fufuri a o bun, ne ma kpee mò kenyare a n lee wore ne mo a kyoree bamo ng bo de ykpa na kukyure ng a mon de kee-o anyare waa-ro-o-ro. Na n taa mò bo kaapo n se Wuribware na mò mboo-o feye o gye mo sese." — Aleebokaapoto 3:5

"Oko ne o ko gyi Obonsam seo, mo e sa mò kpa na ɔ kyena mo ase, na mo aa mò gyi mo kuwure-o, feye anen ne mo a ko gyi Obonsam se-o, ne n te n se Wuribware ase, ne mo aa mó i gyi mò kuwure-o."

-Aleebokaapoto 3:21

"Okemaa ne o ko a o gyi Obonsam se-o, ne oo kya se waa keto ne mo e kpa-o ya bo fo kεε-ɔ, mo e sa mò keyaaleŋ ne mo a nya lee n se ase-ɔ dεε koko.'' — Aleebokaapotɔ 2:26

WURIBWARE E SA SEDSA O GYWII ANE BO LEE AWAAREYE KEKINE SE

Awaareepo-o mo, n de mbraa ko a m bo sa mone, n gye mo ase ne n ya lee, amaa ane nyanpe Kristoo ase ne n ya lee. Mbraa-o e gye feye, okyee ma kan kine mo kuri. Amaa mo ya kan kine mo kuri, o ma kan kpa anyare, amaa o sa a mo aa mo kuri a bee lonno bamo mbonto-ro. Anen dee ne onyare mo ma kine mo ka. Mbeyomo okyee ne oo waaree-o mon bo mo eyee na mo kuri san o te. Amaa mo kuri ya wu feraa, o de kpa feye o bee waaree oko ne o kpa-o. Amaa a tiri feye Kristoonyi ne o waaree.

-1 Korintoo 7:10, 11 na 39

"N taa feye ɔkemaa ne oo kine mò ka ya waaree ɔkyee baŋbaŋ-ɔ a waa kakyeekpa, ne ɔko ne ɔɔ waaree ɔkyee ne mò kuri a kine mò-ɔ mɔ a waa kakyeekpa-ɔ dɛɛ."

—Lukas 16:18

"Amaa mbeyomo, mo-o mo e towe mo i gywii mone feye onyare ya kine mo ka, ne okyee-o ya waaree onyare popwee, mò ne oo kine mò ka-o a sa ne okyee-o a waa kanyarekpa, amo okyee-o a kyo lee mò kamee. Ne onyare ne mò-o mo a bee waaree okyee-o mo a waa kakyeekpa feraa.'' —Matiyo 5:32

YEESUU KRISTO BEE O KINNI A O BA SWEERE-SE

"Mo ya loŋŋo ekyenakpa sa mone-o, mo i kiŋŋi a m ba bo taa mone yaa mo ase, na mon' kyena mfeŋ ne n te-o." —Yohanee 14:3

"Saŋ-ɔ ba ŋu soso a afutɔ ko ne a kaapo feyɛ mo, ɔnyare mò gyi-o, e kpa a m ba sweere se. Na kaye-rɔ asesɛ pɛɛɛ yoŋ na bo su keŋkeŋ. Dkee ba ŋu mo a lee soso m bo awore-rɔ mo e ba keyaaleŋ-nɔ na kelaŋŋe-rɔ dabe-rɔ." —Matiyo 24:30

"Oko ne o maa kpa feye asese pini feye o gye mo ogyasepo-o, ne o maa kpa a o gya mo kekaapo se ndoo a kaye boye moro-o, amo feraa mo, onyare mo gyi-o, gbaa mo i kine mo kipini san ne Wuribware a kelanne-ro-o e lee soso a ko wee sweere se, na asese peee nu mo se Wuribware na mo mboo a kedabe na wuraa-o san ne mo aa Wuribware mboo-o e ba-o." —Maak 8:38 Mo anyare timaa, ndoo a nke mo ne ane te sweere mo se mfee-o, ane gye Wuribware mo gyi-ana nee. Amaa ane mon tee nu keto ne ane e ba a ane bo kii nyane ko-o. Amaa keto ne ane nyi-o e gye feye, Kristo o ya lee soso o ba, ane okemaa e nya kayowore popwee feye mo lee-o, a lee feye san amo ane i nu mo na anen ne o den o du-o dee. Okemaa ne o de temaa mo feye o nu Kristoo kikinni ba na kufu mon de mo-o maa kun mo eyee a o lee eboye-ro aaa? A lee feye Kristoo mon de boye kemaa. —1 Yohanee 3:2, 3

"Amose-> mone gbaa mon' waa siraa, a lee feyε mo, onyare mo gyi-o, bo kiŋŋi ba->, mo i fu-ro a m ba nee." —Lukas 12:40

WARIBWARE ASED

"Soso na sweere peee asen e kyon, amaa mo asen feraa maa kyon daa." —Lukas 21:33

"Keto se ne amo du aneŋ-o e gye feye, saŋ kemaa ne aneŋ a anyare mo a towe keto ne Wuribware a lee bo kaapo bamo-o, n gye bamo foŋfoŋ kepre se ne baa sa seŋsa. Amaa Wuribware a kufwiiŋe timaa-o ya kyena bamo se ne Wuribware a boro bamo se sa seŋsa. —2 Peetroo 1:21

Wuribware a taa mò kufwiiŋe timaa-o bo kyena asese ko-ro nee, ne oo kaapo bamo mò mfære, ne baa kyoree mmo bo waa abwaresen wore-o peee. Amosese-o fo e taare a fo taa bo kaapo asese kasentin-o na fo bo yii bamo se feye bo ma waa boye na fo bo kaapo bamo kpa timaa-o, na fo bo kaapo bamo a bo kyena neenee. —2 Timotii 3:16

Fo aseŋ-ə du ne feye fetira-o, mo ayaa kase na kelaŋŋe-rə ne ke kaapo mo kpa-ə. —Iliŋ 119:105

KORE KEBWAREKORE NA FO TAA ASESE EBOYE BO KE BAMO

Ne Yeesuu ye, "Mfaanee ne mon' kore kebwarekore. Ane se Wuribware ne fo bo soso-o, sa a bo kyoro fo kenyare. Na fo ba fo kuwure-o bo gyi mfee. Na fo sa fo kepre waa sweere se mfee feye anen ne ke e waa soso-o. Sa ane ndoo a ateese ne a tiri ane-o. Na fo taa ane eboye bo ke ane feye anen ne boko a waa asen boye bo kye ane, ne ane a taa bo ke bamo-o. Na fo ma sa kpa a Obonsam kyo ane-ro kee feye ane e waa eboye aaa. Na fo lee ane lee okyoropo a kesareeo-ro. Mone ya ba boko a eboye ne baa waa mone-o bo ke bamo, Wuribware mone se ne o bo soso-o mo e ba mone lee a o bo ke mone. Amaa mone e mon taa mone beeko-ana eboye bo ke bamo, amo feraa mone se ne o bo soso-o gbaa maa taa mone lee a o bo ke mone.'' — Matiyo 6:9-15

KPA NE WURIBWARE BO SE O MOROWE ANE-O

ATIRI FEYE N NYA OMOROWEPO-O

Bamo peee gye kokonko nee, a lee feye asese peee a waa boye ne bo mon fo feye Wuribware kyoro bamo. —Roma 3:23

Mone eboye se ne mone aa Wuribware kebonto-ro a nyera .... — Aisaya 59:2

KRISTOO A WU BO SA MO NEE

Mon' deere feye Kristoo fonfon gbaa ne o gye sese timaa-o a wu sa mone ne mone dee mone gye aboyewaapo-o. Oo wu luwi konko nee bo lee mone eboye kowaa se na o baa mone Wuribware ase.... —1 Peetroo 3:18

A TIRI FEYE N NU MO EYEE LEE MO BOYE SE

Okema ne o buŋ mò eboye se-o ma nya kemorowe, amaa mò ne o towe mò eboye ne o yowe emo kowaa-o e nya kemorowe.

-Aŋasε 28:13

Amose-2 mon' nu mone eyee na mon' kiŋŋi lee mone eb2ye-r2 na mon' ba Wuribware

ase na o nya taa mone eboye bo ke mone. —Ay. Ay. As. 3:19

A TIRI FEYE N KOORE YEESUU GYI MO KAKPONO-RO

Amaa bamo boko feraa a kra mò nɛɛnɛɛ, ne baa koore mò gyi, amosese-o ne oo sa bamo pɛɛɛ kpa feyɛ bo kii Wuribware mò gyiana. —Yohanee 1:12

N DE MO KEMOROWEO SE TEMAA

Okemaa ne Wuribware mò gyi-o bo mò kakpono-ro-o a kyo nya ŋkpa amo ....

—1 Yohanee 5:12a

Mo i gyi mone kasentin feye okemaa ne o nu mo asen, ne o koore mo ne oo sun mo-o a o gyi-o e nya nkpa na kukyure ne a mon de kee-o. Kasentin si o de anen a nkpa-o lee san ne oo koore mo gyi-o. Wuribware maa bu mo ne oo koore mo gyi-o kepo daa.

-Yohanee 5:24

Published in numerous languages by World Missionary Press, Inc., as God supplies funds in answer to prayer. For questions or more information by country, visit: www.wmp-contacts.org

Watson Goodman ya ba amo bo tii abɛɛ-se.

Ngye ewore fese nee; ikese nee.

World Missionary Press PO Box 120 New Paris, IN 46553-0120 USA www.wmpress.org

Read booklets online or by App www.wmp-readonline.org

261/2 Chumburung HFA